Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 190 (4826)
ПЯТНИЦА
СЕНТЯБРИИН
28
1945 он

Сэн 20 мүнгэ

Хуряаһан тарягаа үдэр һүнигүй сохижо, тушаалгын пунктнуудта таһалгаряагүйгөөр зөөхэ ябадалые хангая!

Таряанай гээлтэтэй эрид шангаар тэмсэе!

Культурно-гэгээрэлэй учреждениниүүдые үбэлдэ бэлэдхэхэ

Хабар-зунай ба намарай үедэхи хүдөө ажахын хүдэлмэринүүд дүүргэдэжэ, эрэгтэй эмэгтэй колхозни-ууд колхозуудайнгаа центртэ ошожо, амарха сагынь дүтэлөө. Тиимэһээ колхозуудай клуб ба уншалгын байшангуудай хүдэлмэрине һайжаруулха угаа шухала болоно.

Ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрине һайжаруулха тушаа манай парти ба правительство болбол саг үргэлжэ анхарал оролдолгоёо гаргадагынь мэдээжэ, Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ зорюулжа гаргашалдаг мүнгэн зөөри ехэхэн хэмжээтэйгээр һомологдоно. Жэшээлхэдэ, гансахан манай республика соо культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрине һайжаруулха тушаа урдынхиһаан орходоо гүрэнэй бюджедээр 65,6 процент мүнгэн зөөри дээшэлүүлэгдэжэ һомологдобо. Аймагууд ба сомонуудай Соведүүдэй дэргэдэ уншалгын байшан болон улаан булангуудые нээхэ ябадал жэлһээ жэл бүри олошоржо байха юм.

Уншалгын байшангууд, колхозно клубүүд, библиотекэнүүд, театрнууд болон кино ба музейнүүдээр дамжуулан түг түмэн ажалшадые хүмүүжүүлдэг байна. Мүнөө манай оронойдоторой ба уласхоорондын оршон байдал тушаа һонирхохогүй колхозник гү, али хүдэлмэришэд байхагүй гэхэдэ алдуу эндүү болохогүй .Тиимэһээ колхозно клубүүд болон уншалгын байшангууд соо энэ асуудалаар тодо һонор харюу үгэхэ тон шухала болоно.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай Баруун ба Зүүн тээ дүүрээд байхада, культурно-гэгээрэлэй учреждениниүүдэй хүдэлмэрине һайжаруулха тушаа партийна, советскэ ба комсомольско организацинууд ехэхэн анхаралаа хандуулха ёһотой. Тиихэ зуураа дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ советскэ арад зоной өөһэдынгөө политическэ мэдэрэлые хэрзэргээр дээшэлүүлһэниие эдэ организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд хараадаа абаха зэргэтэй. Мүн дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ олоһон баян дүй дүршэлые хэрэглэхэ тушаа анхарал оролдолгоёо гаргаха ёһотойбди.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрине һайжаруулха талаар партиин айкомууд ба аймгүйсэдкомууд бага бэшэ эмхидхэлэй хүдэлмэри хэнэ. Жэшээлхэдэ, Заиграйн аймагай партиин айкомой хүдэлмэрилэгшэд, түбхын түрүүнэдэ, тэрэнэй агитаци ба пропагандын таһагай хүдэлмэрилэгшэд колхозуудтахи культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрине дайн сэрэгэй һүүлдэхи амгалан тайбан хүгжэлтын оршон байдалтай тааруулжа, шэнэдхэн табиха талаар нилээдгүй ехэ хүдэлмэри хээ. Аймагайнгаа центртэхи культурын байшангые тэндэхи арад зоной элибхитэй хабаадалгатайгаар бүримүһэн заһабарилжа, гоё һайхан болгоод, үбэлдэ дүүрэн бэлэн болгобо. Мүнөө сонхонуудтань шэл табиглажа, шэнэ пеэшэнүүд хэгдээ. Тэрээнһээ гадна, шэнээр шэрдэжэ, шабардаһан ба сагаадахаһаа гадна, үбэлдөө дүүрэн хүрэхэ түлеэ залһа бэлэдхээ. Тус аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ ба «Оборона СССР» гэжэ колхозууд өөһэдынгөө клубуудые үбэлдэ һайнаар бэлэдхэбэ. Иимэ баримтанууд бусадшье аймагуудаар бии.

Гэбэшье, республикын культурно-гэгээрэлэй учреждениниүүд үбэлдэ тон һулаар бэлэдхэгдэнэ. 497 уншалгын байшангуудай оройдоо 79 гэр байра заһабарилагдаа. 23 аймагуудай культурын байшангуудһаа арайхан гэжэ хоёрынь заһабарилагдаад байһан баримтанууд хадаа олонхи аймагуудай партийна ба советскэ органуудай энэ шухала хүдэлмэридэ анхаралаа табяадүй байһыень эли тодоор гэршэлнэ.

Кяхтын, Кабанскын, Иволгын ба Прибайкальска аймагуудаар колхозно клубууд болон уншалгын байшангуудые гоё һайхан болгожо заһабарилха тушаа аймагай болон сомонуудай бюджедээр хараалагдаһан мүнгэн зөөри холо гаргашалагдаагүй байха юм. Тус аймагуудай культурно-гэгээрэлэй учреждениниүүд түлеэ залһаар үшөө хангагдаадүй. Жэшээлхэдэ, республикын культурно-гэгээрэлэй учреждениниүүдтэ хэрэглэгдэхэ ёһотой 12.000 кубометр түлеэнһээ арайхан гэжэ 5.000 гаран кубометр түлеэн бэлэдхэгдэбэ.

Һаяхан ВКП(б)-гэй обкомой бюро болбол культурно-гэгээрэлэй учреждениниүүдэй үбэлдэ хэрзэргэ бэлэдхэжэ байһан тухай асуудал зүбшэн хэлсээд, энэ хүдэлмэрине хангалтагүй дээрэ тоолохо зуураа ВКП(б)-гэй айкомуудта ба аймгүйсэдкомуудта энэ талаар тодо һонор заабари үгэһэн байгаа. Тус шиидхэбэриин ёһоор, культурно-гэгээрэлэй учреждениниүүдтэ үбэлэй үедэ дүүрэн хүрэхэ түлеэ залһан энэ оной ноябриин 1 хүртэр дүүргэгдэжэ, үбэлдэ бүрин түгэс бэлэн болгогдохо байбашье һаа, тус хүдэлмэри хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна.

Культурно-гэгээрэлэй учреждениниүүдтэ хэрэгтэй болохо стол, стул болон бусад түхеэрэлгэнүүдые хэхэ бүтээхэ талаар ажаүйлэдбэриин предприятинууд ехэхэн туһаламжа үзүүлхэ уялгатай байбашье һаа, тэрээнээ холо дүүргээгүй байхань саашадаа тэсэмээр бэшэ. Ушар иимэһээ ВКП(б)-гэй айкомууд, аймгүйсэдкомууд ба БМАССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй хэрэгүүдэй Управлениин хүдэлмэрилэгшэд болбол партиин обкомой бюрогой шиидхэбэриие саг болзор соонь бэелүүлхэ тушаа гол анхаралаа табиханиь зайлашагүй.

Тэрээнһээ гадна, нютагуудтахи ажаүйлэдбэриин предприятинууд ба промкооперацинууд культурно-гэгээрэлэй учреждениниүүдтэ шухала хэрэгтэй портрет һуулгаха рама, шатар, газетнэ витринэнүүдые олоор хэхэ уялгатай байһан аад, энэ уялгаяа тон хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. Аймагуудай центртэхи культурын байшангуудые, колхозно клубуудые болон уншалгын байшангуудые үбэлдэ дүүрэн бэлэдхэхэ хэрэг гансахан тэрэниие заһабарилха ба түлеэ залһаар хангаха бэшэ, харин эндэ агрономическа ба зоотехническа һуралсалда үргэн ниитэ колхозникгуудые һургаха угаа шухала болоно.

ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой шиидхэбэриин үндэһөөр, культурно-гэгээрэлэй учреждениниүүдэй үбэлдэ хэрзэргэ бэлэн болоһониие октябриин 1-һээ 15 хүртэр партийна ба советскэ организацинууд шалгажа үзэхэ ёһотой. Тиихэдээ тэндэ элирүүлэгдэһэн дутуу дунда зүйлнүүдые тэрэ дары усадхаха тушаа гол анхаралаа табиха угаа шухала.

Үбэлэй шэрүүн хүйтэн сагай ерэхэнь дүтэлөө. Ушар иимэһээ культурын байшангуудые, колхозно клубуудые болон уншалгын байшангуудые үбэлэй условиидо бүримүһэн бэлэн болгожо, агуу ехэ Октябрьска революциин XXVIII ойе хүндэтэйгөөр угтая!

Жэмэсэй ажалай бүхэроссийска выставкэ

РСФСР-эй Наркомзем болбол октябрь һара соо жэмэсэй ажалай выставкэ нээхэнь. Колхозуудта ба индивидуальна ажахынуудта тарихын тулада һайшаагдаһан стандартна ба шэнэ сортнуудай жэмэсүүд энэ выставкэ дээрэ табигдаха байна.

Тус выставкэдэ Мичуринэй нэрэмжэтэ шэнжэлхы ухаанай институт, Мичуринэй нэрэмжэтэ центральна генетическэ лаборатори, Тимирязевска хүдөө ажалай академи, Молотовой нэрэмжэтэ Никитскэ гүрэнэй ботаническа сад, шэнжэлхы ухаанай институдууд, Наркомземэй ба Наркомпищепромой туршалгын станцинууд хабаадалсаха юм

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Улаан Армиин личнэ составай хоёрдохи ээлжээе албанһаа табиха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтоохонь:

1. Улаан Армиин рядовой ба сержантска составай саашанхи арбан аха наһанай хүнүүд болохо хоёрдохи ээлжээе (Алас Дурна зүгэй сэрэгүүдһээ бэшээр) албанһаа табиха.

2. Тэрээнһээ гадна Улаан Армиин зэргэһээ доро хэлэгдэһэн категоринуудай рядовой ба сержантска составые албанһаа табиха гэбэл:

а) дүүрэн дээдэ, техническэ дунда ба хүдөө ажалай дунда һургуулитай бүхы мэргэжэлэй хүнүүдые;

б) Улаан Армида татагдахынгаа урда тээ бүхы һургуули болон һуралсалай газарнуудта багшанар ба һургагшадаар хүдэлмэрилһэн хүнүүдые;

в) Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Улаан Армида татагдаһан дээрэһээ һургуулияа дүүргээгүй бүхы дээдэ һуралсалай газарнуудай хоёрдохи ба тэрээнһээ саашанхи курсануудай студентнүүдые (тэрэ тоодо заочнигуудые);

г) Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда гурба ба тэрээнһээ дээшэ шархатаһан хүнүүдые;

д) 1938 ондо ба тэрээнһээ урид сэрэгэй албанда татагдаһан аад, Улаан Армида 7 ба тэрээнһээ дээшэ жэл соо ябаһан хүнүүдые;

е) Улаан Армида сэрэгэй албахаагшадай тушаалнуудта улэхэ дуратай байһан эхэнэр мэргэжэлтэнһээ бэшээр, рядовой ба сержантска составай бүхы эхэнэрнүүдые.

3. Энэ Указай ёһоор личнэ составые албанһаа табиха ябадалые 1945 оной эсэс хүртэр дүүргэхэ.

4. Албанһаа табиха тухай 1945 оной июниин 23-най Законоор хараалагдаһан хүнэһэ зээреэр хангаха ябадалые энэ Указай ёһоор албанһаа табигдаха личнэ составта тараан соносхохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **М. КАЛИНИН.**
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН.**

Москва, Кремль. 1945 оной сентябриин 25.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй умэнэһөө шагнаха гэбэл:

Юһэн хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БУРКОВА Евдокия Федоровнае—Иволгын аймагай «Авангард» колхозой колхозница.

2. БЛАСОВА Степанида Калиновнае—Иволгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

3. ГОРБУНОВА Екатерина Игнатьевнае—Иволгын аймагай «Красный Октябрь» колхозой колхозница.

4. ЗАЙЦЕВА Степанида Ивановнае—Иволгын аймагай «ОСО» колхозой колхозница.

5. ТРИФОНОВА Анна Пимоновнае—Иволгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

6. ТРИФОНОВА Евдокия Ивановнае—Иволгын аймагай «Осоавиахим» колхозой колхозница.

8. ОВЧИННИКОВА Василиса Прокопьевнае—Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

9. ОРЛОВА Павла Матвеевнае—Иволгын аймагай, «XVII партсъезд» колхозой колхозница.

10. ШАЛТЫКОВА Елена Алексеевнае—Иволгын аймагай, Иволга тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

11. ШУНКОВА Александра Константиновнае—Иволгын аймагай. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

12. ШУНКОВА Екатерина Ивановнае—Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

13. ЯКОВЛЕВА Матрёна Феклистовнае—Иволгын аймагай Селенга тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

Найман хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. КАЗАЗАЕВА Агафья Филипповнае—Иволгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

2. НИКИТИНА Анна Ильиничнае—Иволгын аймагай Буденныйн нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

3. ПОСЕЛЬСКАЯ Матрёна Михайловнае—Иволгын аймагай Ошурково тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

4. ПАШКОВА Мария Фёдосеевнае—Иволгын аймагай «III Пятилетка» колхозой колхозница.

5. ХЛЕБОДАРОВА Секлетинья Андреевнае—Иволгын аймагай «III Пятилетка» колхозой колхозница.

Долоон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БАТУРИНА Фекла Ивановнае—Иволгын аймагай «XVIII партсъезд» колхозой колхозница.

2. БОРИСОВА Федосья Денисовнае—Иволгын аймагай «МОПР» колхозой колхозница.

3. ВЛАСОВА Василиса Семеновнае—Иволгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

4. ЕФИМОВА Екатерина Ивановнае—Иволгын аймагай «Авангард» колхозой колхозница.

5. ЗАГУЗИНА Анастасия Кузьминичнае—Иволгын аймагай Гурульба, тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

6. ЗАГУЗИНА Парасковья Степановнае—Иволгын аймагай, «1 ее Мая» колхозой колхозница.

7. КРАСНОЯРОВА Ульяна Ивановнае—Иволгын аймагай «XVIII партсъезд» колхозой колхозница.

Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АНТОНОВА Агафья Никифоровнае—Иволгын аймагай, «ОСО» колхозой колхозница.

2. АНТОНОВА Анна Матвеевнае—Иволгын аймагай, «III-я Пятилетка» колхозой колхозница.

3. АНФИЛОФЬЕВА Екатерина Тимофеевнае—Иволгын аймагай, Гурульба тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

4. АСТРАХАНЦЕВА Антонида Владимировнае—Иволгын аймагай, Оронго тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

5. БРЯНСКАЯ Мария Григорьевнае—Иволгын аймагай, «III-я Пятилетка» колхозой колхозница.

6. БАТРАНИНА Фёкла Ивановнае—Иволгын аймагай «III-я пятилетка» колхозой колхозница.

7. ВЛАСЕВСКАЯ Парасковья Афанасьевнае—Иволгын аймагай Маяковскиин нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

8. ГРИЦЕНКО Анна Гавриловнае—Иволгын аймагай, «III-я Пятилетка» колхозой колхозница.

9. КАЛЕНЫХ Марфа Филипповнае—Иволгын аймагай, «Авангард» колхозой колхозница.

10. МАЛЬЦЕВА Анисья Ивановнае—Иволгын аймагай, Иволгын МТС-эй хүдэлмэришэн.

11. ОЧИРОВА Сындэ Цыбикжаповнае—Иволгын аймагай, «Коминтерн» колхозой колхозница.

12. ПАРФИНЕНКОВА Анастасия Ивановнае—Иволгын аймагай Известково заводой хүдэлмэришэн.

13. СТУПИКОВА Екатерина Михеевнае—Иволгын аймагай. Маяковскиин нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

14. ТРАПЕЗНИКОВА Евдокия Матвеевнае—Иволгын аймагай. «Авангард» колхозой колхозница.

15. ХЛЕБОДАРОВА Евдокия Аристарховнае—Иволгын аймагай, «III-я Пятилетка» колхозой колхозница.

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АКУЛОВА Сусанна Дмитриевнае—Иволгын аймагай, «III-я Пятилетка» колхозой колхозница.

2. БАДАШКОВА Анна Андреевнае—Иволгын аймагай, «III-я Пятилетка» колхозой колхозница.

3. БРЯНСКАЯ Васса Андреевнае Иволгын аймагай, «III-я Пятилетка» колхозой колхозница.

4. БРЯНСКАЯ Капитолина Иннокентьевнае—Иволгын аймагай, «III-я Пятилетка» колхозой колхозница.

5. БУРДУКОВСКАЯ Анфиза Трифоновнае—Иволгын аймагай, Маяковскиин нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

6. БУРДУКОВСКАЯ Варвара Филипповнае—Иволгын аймагай. Маяковскиин нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

7. ВЛАСОВА Наталья Ерофеевнае—Иволгын аймагай, Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

8. ГАВРИЛОВА Агафья Еремеевнае—Иволгын аймагай, «Осоавиахим» колхозой колхозница.

9. ДЕНИСОВА Евдокия Петровнае—Иволгын аймагай, «ОСО» колхозой колхозница.

10. ЕРШОВА Екатерина Ивановнае—Иволгын аймагай, Ждановай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

11. ЗАЙЦЕВА Ульяна Фёдоровнае—Иволгын аймагай, «ОСО» колхозой колхозница.

12. МЯСНИКОВА Феоктиста Капитоновнае—Иволгын аймагай, Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

13. РУДКИНА Агния Ивановнае—Иволгын аймагай, «Авангард» колхозой колхозница.

14. ТРИФОНОВА Матрёна Гурьяновнае—Иволгын аймагай, Кардон тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

15. Ульянова Надежда Ивановнае—Иволгын аймагай, Вознесеновка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

16. ХЛЕБОДАРОВА Василиса Сергеевнае—Иволгын аймагай, «III-я Пятилетка» колхозой колхозница.

17. ХЛЕБОДАРОВА Елизавета Константиновнае—Иволгын аймагай, «III-я Пятилетка» колхозой колхозница.

18. ЦЫБИКОВА Дулма Санжиевнае—Иволгын аймагай. «Улаан Оронго» колхозой колхозница.

19. ШУНКОВА Анастасия Николаевнае—Иволгын аймагай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

20. ЯКОВЛЕВА Анна Константиновнае—Иволгын аймагай. Селенга тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо **М. ЧУВЬЮРОВ.**
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин уялгые дүүргэгшэ **В. МОНКЕТОВ.**

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1945 оной июлиин 11.

Хүндэлэлэй ДОСКА

ВКП(б)-гэй айкомуудай ба аймгүйсэдкомуудай зууршалгаар Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ:

7. Закаменай аймагай **Калининай** нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр **Дарижапов**, партийна эхин организациин секретарь нүхэр **Баирова**).

8. Тус аймагай **Сталинай** нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр **Жамбалов**, парторганизациин секретарь нүхэр **Дармаева**). Эдэ колхозууд болбол уялгата ёһоор гүрэндөө таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, Илалтын фондодо таряа тушаажа эхилбэ.

Эрхим таряа—гүрэндөө!

Таряатушаалгаяа улам шамдуулжа, абаһан уялгаяа арюунаар дүүргэе!

Үялгаяа дүүргэбэ

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (**Телефоноор абтаба**). Ороһото культурануудай хуряалгые дүүргэжэ, гүрэндөө таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэжэ байһан колхозууд һүүлэй үдэрнүүдтэ олошоржо байна. Зуево-Сутайн сомоной Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Доржиев ба парторганизациинь секретарь нүхэр Б. Доржиев) ороһото культурын хуряалгые дүүргээд, таряа тушаалгые хурдан темпэтэйгээр ябуулна.

Сентябрь һара соо таряа тушааха түсэбөө 115 процент болгоо. Хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ 6.032 пүүд таряа гүрэндөө тушааба.

Аймаг соогоо түрүүлнэ

Кяхтын аймагай «Пограничник» гэжэ хүдөө ажалай артель аймаг соогоо эгээн түрүүлжэ ороһото культурануудай хуряалгые дүүргэбэ. Бүхы дээрээ 853 гектар эрхим һайн шанартайгаар хадагдаад, мүнөө таряа сомолго ба сохилго эршэмтэйгээр ябуулагдана. 229 пентнер таряан гүрэндэ тушаагдаа.

Тэрэшэлэн «Улаан Табангут» колхоз 580 гектар хуряажа, ороһото культурануудаа бүримүһэн хадаба. Мүн «Красное Знамя» гэжэ хүдөө ажалай артель таряахуряалгын хүдэлмэрине үглөө мүнөө дүүргэхэ болоод байна. Мүнөө 620 гектарһаа 602 гектар, монсогоршье ороһо гээлтэгүйгөөр хуряагдаба.

А. БАЛЬБУРОВ.

Сентябрьска түсэбөө үлүүлбэ

КАБАНСК. (**Телефоноор абтаба**). Сталинай нэрэмжэтэ колхоз болбол сентябрь һара соо тушааха графигаа холо үлүүлэн дүүргэбэ. Мүнөө 4.000 пүүд эрхим һайн шанартай ороһон тушаагданхай.

Гүрэндөө таряа тушааха хүдэлмэри дээрэ ажалладаг Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалид Г. Страхов гэгшын хүтэлбэрилдэг таряа сэбэрлэхэ, хатааха ба зөөбэрилхэ бригадынхид шэн зоригтойгоор ажалланад. Тус бригадынхид өөрынгөө хүдэлмэрине түхэреэн суудхэ соо ябуулжа, аймагай Хүндэлэлэй доскада оруулагдаад. саашадаа үшөө һайнаар хүдэлмэрилхэ нэгэн хүсэлэнтэй.

Г. БАДМАЕВ.

Будённын нэрэмжэтэ колхоздо

Байкало-Кударын аймагай Будённын нэрэмжэтэ колхозойхид таряахуряалга ба тушаалгые хурдан темпэтэйгээр дүүргэжэ байна. Энэ социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо абаһан уялгануудаа хүндэтэйгөөр дүүргэжэ, стахановецууд болон ударнигуудай тоодо багталсагшад үдэрһөө үдэр бүри олошорно.

Һаяхан армиһаа табигдажа ерэһэн фронтовик нүхэр Михаил Васильевич Жилин болбол гэртээ ерэһэнэйнгээ һүүлээр үглөөдэрынь колхозно хүдэлмэридэ гараад, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые харуулна. Энэ нүхэр хадаа колхозой түмэршэ дарханаар хүдэлмэрилхэ зуураа үдэрэйнгөө нормые 150—200 процент хүртэр эрхим һайн шанартайгаар дүүргэнэ. 15 үдэрэй турша хүдэлмэрилжэ, 38 ажалта үдэр олоо. Фронтовик Жилинтэй зэргэшэхын түлөө мүрысөөнэй долгин үргэдэнэ.

Эндэхи һургуулиин шабинар колхозно поли дээрэһээ колосуудые суглуулха талаар элибхитэй хүдэлмэри хэжэ, эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудта магтуулжа байха юм. Һуралсалайнгаа үдэрые дүүргэһээр 40—50 һурагшад һургуулиие даагша нүхэр Димовагай хүтэлбэри доро ажаллахадаа ехэхэн ашагтай туһатай хүдэлмэри хэдэг болоо. Мүнөө 61 гектар таряалангай газар дээрэһээ колос суглуулба. Һаяар колхозойнгоо хартаабха малтаха хэрэгтэ туһаламжа үзүүлхээр бэлэдхэл хэжэ байнад.

Ф. ИВАНОВ.

Московско залуушуулай спартакиада

Жэл бүриин залуушуулай урилдаа мүрысөө хэжэ заншал болоһон зунай спартакиада Москвада эхилээ. Тэрээндэ 2.500 хүн хабаадалсана.

Зарим стадионууд болон спортивна талмайнууд дээрэ волейбол болон баскетбол наадажа захалаа. Сентябриин 21-дэ гимнастикаар олоной мүрысөөн болохо байна. Мэнэ һаяар хүнгэн атлетикэ, велосипед, гар тулалдаан болон бусад спортоор һорилсоон болохонь. Эдэ бүхы урилдаанда 5 000 шахуу хүнүүд хабаадалсаха юм ха. Илажа гараһан райондо үгтэхэ шан ба грамота бии болгогдоо.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар“ гэжэ орденууд ба „Эхын медаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухаи

(Үргэлжэлэл эхинийнь «Б. М. Үнэнэй» сентябриин 26-най номерто).

8. ДОБРЫНИНА Ксения Алексеевнае—Прибайкальска аймагай, «Красный Партизан» колхозой колхозница.

9. ДОБРЫНИНА Соломанида Владимировнае—Прибайкальска аймагай, «Красный Партизан» колхозой колхозница.

10. ЗЕЛЕНОВСКАЯ Евдокия Федоровнае—Прибайкальска аймагай. Югово тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

11. ЗЕЛЕНОВСКАЯ Екатерина Николаевнае—Прибайкальска аймагай, Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

12. КОЛМАКОВА Анна Петровнае—Прибайкальска аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

13. ПЕТЕСОВА Евлантья Ивановнае—Прибайкальска аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

14. ПАДЕРИНА Елена Ивановнае—Прибайкальска аймагай «Свободный Путь колхозой колхозница.

15. ПОЛЫНЦЕВА Васса Егоровнае—Прибайкальска аймагай, Ильинка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

16. РОДИОНОВА Пинила Петровнае—Прибайкальска аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

17. ТЕСЕЛЕВА Миладора Лазаревнае—Прибайкальска аймагай, Крупскаягай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

18. ТУНГУСОВА Августа Кирилловнае—Прибайкальска аймагай, «Красный Партизан» колхозой колхозница.

19. УСОЛЬЦЕВА Анна Степановнае—Прибайкальска аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

20. УСОЛЬЦЕВА Васса Екимовнае—Прибайкальска аймагай, Коме тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

21. ХМЕЛЕВА Дарья Федоровнае—Прибайкальска аймагай. Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

22. ЧЕРНЕЦКАЯ Парасковья Кирилловнае—Прибайкальска аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. БАЛАГАНСКАЯ Мария Андреевнае—Прибайкальска аймагай, Турунтаевска Хүсэдбэшэ дунда һургуулиин хүдэлмэришэн.

2. БОЕВА Харитинья Ильиничнае—Прибайкальска аймагай, Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

3. ГОРБУНОВА Евдокия Васильевнае—Прибайкальска аймагай, Турунтаевска сельпогой хүдэлмэришэн.

4. ИВАНОВА Мария Григорьевнае—Прибайкальска аймагай Коме тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

5. КИРИКОВА Мария Митрофановнае—Прибайкальска аймагай «1-ое Мая» колхозой колхозница.

6. МЕТЕШОВА Наталья Иннокентьевнае—Прибайкальска аймагай, Горячинска тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

7. НАЛЕТОВА Федосья Прокопьевнае—Прибайкальска аймагай, Югово тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

8. НЕМЕРОВА Анна Матвеевнае—Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

9. ПЕТРОВА Устинья Ивановнае—Прибайкальска аймагай, «Красный Партизан» колхозой колхозница.

10. РОДИОНОВА Мария Яковлевнае—Прибайкальска аймагай, Турунтаевска сельпогой хүдэлмэришэн.

11. СИНЕЛЕБОВА Ульяна Ивановнае—Зүүн Сибириин түмэр харгын 445 километртэ, гэрэй эзэн эхэнэр.

12. УСОЛЬЦЕВА Анна Петровнае—Прибайкальска аймагай. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

13. ЦЫГАНКОВА Ефросинья Климентьевнае—Прибайкальска аймагай, Горячинска тосхоной гэрэй эхэнэр.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо М. ЧУВЬЮРОВ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин үүргые дүүргэгшэ В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ Соведүүдэй Байшан.
1945 оной июлиин 10.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Сэлэнгын МТС-эй эрхим комбайнер нүхэр Н. Н. Кокорин. Зөөлэн хахалалгада оруулбал 600 гектарһаа үлүүтэй газар хахалһан тракторист нүхэр Б. Нимаева гэгшэ трактораа жолоодожо ябана. **А. Поповой** фото.

Залуушуулай транспортна бригадануудай республиканска мүрысөөн

Хүдөө ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушаахын тулада зөөбэри хэдэг залуушуулай транспортна бригадануудай республиканска социалистическэ мүрысөөндэ 140 бригада оролсоод, тэдэнэрэй олонхинь өөрынгөө хүдэлмэри дээрэ муу бэшэ показательнуудые туйлаба.

Сентябриин түрүүшын хахадай мүрысөөнэй дүнгые хаража үзөөд, ВЛКСМ-эй обкомой бюро болбол залуушуулай транспортна бригаднуудай мүрысөөндэ илаһан дээрэ тоолохо зуураа «Бурят-Монголой залуушуулай эрхим транспортна бригада» гэһэн нэрэзэргэ олгохо кандидадуудта удаадахи залуушуулай бригадануудые оруулба гэбэл:

Ороохо зөөбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые 72 процент дүүргэһэн ба 5 подводоор гүрэндөө 505 пүүд тушааһан Хэжэнгын аймагай «Зурааганай зам» колхозой нүхэр **Нимбуевай** бригадые;

10 подводоор 2.130 пүүд гүрэндөө тушаажа, ороохо зөөхэ жэлэйнгээ түсэбые 67 процент дүүргэһэн Курумканай аймагай «Октябрь» колхозой нүхэр **Рупышевай** бригадые;

Ороохо зөөбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые 65 процент дүүргэжэ, 390 пүүд гүрэндөө тушааһан Хориин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр **Дмитриевэй** бригадые;

Тарбагатайн аймагай «Серп ба молот» гэжэ колхозой нүхэр **Хромых** гэгшын бригадые. Тус бригада болбол ороохо зөөбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые 64 процент дүүргэжэ, 4 подводоор 3.192 пүүд ороохо тушааба;

5 подводоор 2.976 пүүд таряа гүрэндөө тушаажа, ороохо зөөбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб 62 процент дүүргэһэн Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой нүхэр **Думновай** бригадые;

Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр **Цыденовэй** бригада бэлэдхэлэй пунктда 8 подводоор 4.386 пүүд таряа тушаажа, түсэбөө 56 процент дүүргэбэ;

Ороохо зөөбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые 51 процент дүүргэһэн Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр **Доржиевэй** бригадые;

Сараар 3.000 пүүд ороохо тушааһан Бичурын аймагай Круминай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр **Ефимовэй** бригадые;

3 подводоор 1.944 пүүд ороохо тушаалһан Заиграйн аймагай Димровэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр **Ахилдинай** бригадые;

14 подводоор 1.044 пүүд ороохо тушааһан Заиграйн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр **Белых** гэгшын бригадые.

ВЛКСМ-эй обкомой грамотаар шагнагдаха ба «БМАССР-эй транспортна бригадануудай эрхим бригадир» гэһэн нэрэзэргэдэ хүргэхэ кандидадуудта удаадахи бригадирнууд оруулагдаба гэбэл: Нимбуев. Рупышев, Дмитриев, Хромых, Думнов, Цыденов, Доржиев, Ефимов, Ахилдин ба Белых гэгшэд болоно. Нүхэд Афанасьевай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой, Зандраевай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (Заиграйн аймаг), Гармаевай Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхоз (Сэлэнгын аймаг), Шарлановай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (Курумканай аймаг), Абкинай «Майн 1» колхоз. Батомункуевай «Зурааганай Зам» колхоз (Хэжэнгын аймаг) бригадануудай хүдэлмэринүүдые ВЛКСМ-эй обком болбол һайн гэжэ тэмдэглэбэ.

Мүрысөөнэй түрүүшүүл олошорно

Тарбагатайн аймагай колхозуудай полинууд дээрэ социалистическэ мүрысөөн дэлгэржэ, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйладаг стахановецуудай тоо үдэрһөө үдэр бүри олошоржо байна. Тэрэшэлэн ороохото культурануудай хуряалгые дүүргэһэн ба таряа тушаалгаар гүрэнтээ саг болзор соонь тоосожо, бэе дээрээ даажа абаһан социалистическэ уялгануудаа хүндэтэйгөөр дүүргэжэ байһан колхозууд олошорбо.

«Гигант», «Победитель», Сталинай, Кировэй, Молотовой нэрэмжэтэ болон «Авангард» колхозууд ороохото культурануудай хуряалгые 100 процент дүүргэхэһээ гадна таряа тушаалгын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байха юм. Аймаг соогоо социалистическэ мүрысөөе эмхидхэхэ талаар үүсхэл гаргаһан «Гигант» колхозойхид таряахуряалгын хүдэлмэриие эрхим һайнаар үнгэргэжэ байна. Мүнөө таряахуряалгаяа монсогоршье ороохо гээнгүйгөөр дүүргэхэ зуураа гүрэндөө таряа тушааха түсэбөө үглөө мүнөө дүүргэхэ болонхой. Тус колхозой тарян ажалай 3-дахи бригада (бригадирынь нүхэр Н. Сапонов) социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ.

Энэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг комбайнер нүхэр Ф. Сапонова гэгшэ таряахуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ ажалай үндэр бүтээсые туйлахаһаа гадна схэхэн тооной үнэтэ горючи арбилжа шадаа. Мүнөө энэ колхозойхид хуряагдаһан таряанайнгаа талмай дээрэһээ колос суглуулха ба болоомо зөөбэрилхэ хүдэлмэринүүдые эршэмтэйгээр ябуулжа байна.

Улаан Армида алба хэжэ байһанаа амаралтаар ерэһэн СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Г. Попов болбол «Авангард» колхозой членүүдэй дунда нийтэ-ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэнөөр хэжэ, социалистическэ мүрысөөе зүбөөр эмхидхэнэ. Нүхэр Попов болбол өөрөө таряа хадаха зуураа үлэрэйнгөө нормые 150—160 процент хүртэр дүүргэдэг болоо.

Энэ колхозой членүүд нүхэд А. Попова, Д. Мартышина, Ф. Путилова, Е. Грудинина болон бусад даалгабарита нормоёо таряахуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ үлүүлэн дүүргэжэ, үргэн нийтэ колхозниуудай дунда суута стахановецууд гэжэ нэрэтэй болобо.

И. ФЕДОРОВ.

Гээгдэнги колхозууд ба тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэд

Заиграйн аймагай колхозуудай эрэгтэй эмэгтэй членүүд болбол японско империалистнуудые илаһанай дашарамда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо таряахуряалга, сохилго болон тушаалгые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн тон харюусалгатай уялгануудые абаһан бэлэй.

Теэд энэ уялгануудаа хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байна. Һүүлэй мэдээгээр тус аймагай колхозууд таряа хуряаха түсэбөө оройдоо 55 процент, таряа тушааха түсэбөө мийл 17,3 процент дүүргэээд, республика соогоо эгээн һүүлшын һуури эзэлжэ ябана. Аймагай олонхи колхозуудай, партиина эхин организацинуудай ба сомоной соведүүдэй хүтэлбэрилэгшэд энэ хүндэтэ уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандана.

Таряатушаалгые гэдэргэ татажа байһан колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ хатуу шанга хэмжээ партиин айкомой зүгһөө абтанагүй. Жэшээлхэдэ, Калининай, Ленинэй нэрэмжэтэ болон «Красный партизан» колхозууд гүрэнтээ саг болзор соонь тоосоногүй. Тус колхозууд сохиһон таряагаа бэлэдхэлэй пунктда зөөбэрилжэ тушаагаагүй байһан зандаа.

«III Интернационал» колхозойхид сентябриин 17-до бэлэдхэлэй пунктда шанар муутай ороохо асараад, тушааха гэжэ һэдэһэн байха юм. Ниимэ баримтанууд мүн Ново-Брянска сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо үзэгдэбэ. Энэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Бурлаков болбол шанар муутай таряа талха заготзерногой пункт дээрэ асараад тушааха гэжэ оролдоһон жэгшүүритэй баримта элирүүлэгдэбэ.

Тэрэшэлэн аймагай МТС-үүдэй комбайнова наркнууд тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Жэшээлхэдэ, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг комбайнер нүхэр Шляхов, Ждановай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг комбайнер нүхэр Пушкарев болон бусад таряахуряалгын эхилһэнһээ хойшо нэгэшье үдэр нормоёо дүүргээгүй байха юм. Тиихэдэ МТС-эй болон аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд энэ комбайнернуудай хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа ямаршье хэмжээ-ябуулгануудые абаагүй байхань гайхалтай.

Тэрээнһээ гадна, зарим колхозуудай түрүүлэгшэнэр комбайнова агрегадуудта ёһотой туһаламжа үзүүлдэггүй байһан баримтанууд элирүүлэгдэнэ. Жэшээнь, «Красный партизан» колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Белых ба Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Балаганский гэгшэд өөһэдынгөө колхозуудай полинууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан комбайнернуудта эдэ хоолой зүйлые саг болзор соонь үгөөгүй байхаһаа гадна, тэдэнэртэ уһа болон горючи зөөбэрилхэ хүнүүдые таһалжа үгөөгүй байгаа. Ниимэ баримтанууд бусадшье колхозуудаар үзэгдэнэ.

Тиимэһээ тус аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхозниуд болбол бэе дээрээ даажа абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, республикын түрүү аймагуудай колхозуудтай зэргэшэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэхэ үүргэтэй.

А. ЛИПУНОВА.

Советскэ сэрэгэй администрациин штабта

Германида оккупаци хэгдэһэн советскэ зоонын территори дээрэ искусствонуудай учреждениүүдэй ажал-ябуулгануудые һэргээн бодхоолго ба тэрэнэй гурим тухай

БЕРЛИН, сентябриин 25. (ТАСС). Искусствонуудай учреждениинуудэй ажал-ябуулгануудые һэргээн бодхоохо ба тэрэнэй гурим тухай гаргаһан өөрынгөө приказ соо советскэ сэрэгэй администрациин главноначальствующи Советскэ Союзай Маршал Жуков болбол Германида оккупаци хэгдэһэн советскэ зоонын территори дээрэ искусствонуудай учреждениүүд ба предприятинуудай гол зорилгонуудые тодорхойлбо. Энэ зорилгонуудынь гэбэл:

а) нацистска, расова, милитаристска ба бусад реакционно үзэл сурталһаа ба хүсэлһээ искусствонуудые бүримүһэн сүлөөлхэ;

б) фашизмтай тэмсэхын тулада ба германска арад зониие болото демократиин үзэлдэ хүмүүжүүлхын тулада искусствонуудай хэрэгсэлнүүдые элибхитэйгээр хэрэглэхэ;

в) бүхэдэлхэйн ба ородой искусствонуудай үнэтэ юумэнүүдтэй үргэнөөр танилсуулха.

Главноначальствующиин приказ болбол оккупаци хэгдэһэн советскэ зоонын территори дээрэ театральна сетиин ба музыкальна учреждениинуудэй бии болгогдохо удаадахи гуримые тогтообо гэбэл:

Искусствонуудай бүхы түрэлэй учреждениүүдэй хүтэлбэрилэгшэд ба программануудынь, тэрэнэй ажал-ябуулгань халаа советскэ сэрэгэй администрациин түсхайта органуудаар баталагдаха юм. Берлинэй советскэ зоондохи бүхы театрнуудай, драмын, оперын, опереттын, симфоническа оркестрнуудэй болон капеллнуудай репертуарын түсэбүүд халаа оккупаци хэгдэһэн советскэ зоонын арадай гэгээрэлэй таһагта немецкэ арадай гэгээрэлэй управлениин зууршалгаар советскэ сэрэгэй администрациин таһагта бэшэгдэхэ байна.

Оккупаци хэгдэһэн советскэ зоонын бусад городуудаар бүхы театрнуудай. театр-варьетиин, эстрадын, кабариин программанууд болон репертуарнууд болбол советскэ сэрэгэй администрациин, федеральна газарнуудай городууд ба районуудай комендантнуудай органуудаар бэшэгдэхэ юм.

Оккупаци хэгдэһэн советскэ зоонын территори дээрэ Берлинэй советскэ зооные оруулжа немецкэ арадай гэгээрэлэй управлениин гү, али тэрээнэй нютагуудтахи органуудай зүбшөөрэлгүйгөөр ямаршье уранһайханай выставкэнүүд хэгдэхэгүй гэжэ главноначальствующиин приказаар хоригдобо.

Германска арадта Союзна Хяналтын Соведэй хандалга

Германида табигдаһан зарим хэдэн нэмэлтэ эрилтэнүүд

БЕРЛИН, сентябриин 25. (ТАСС). Союзна Хяналтын Совет болбол Германиин диилдэһэн тухай 1945 оной июлиин 5-да Берлиндэ гар табигдаһан декларациһаа үндэһэлжэ германска арадта зарим хэдэн нэмэлтэ эрилтэнүүдые соносхобо, энэнь Германиин гүйсэд диилдэһэн ба үгэ дуугүйгөөр капитуляци хэһэн ябадалһаа гараһан. Германиин гүйсэдхэхэ уялгатай байһан зүйлнүүд болоно.

Энэ хандалгын шухала зүйлнүүдынь иимэ байна:

Германиин бүхы хуурай газарай, уһан далайн ба агаарай зэбсэгтэ хүсэнүүдые, СС, СА, СД ба гестапое бүхы эмхинүүдтэйнь штабуудтайнь ба албан газарнуудтайнь, мүн офицерскэ корпус, резервистнүүдэй корпус, сэрэгэй училищанууд, дайнай ветерануудай эмхинүүд болон бусад бүхы сэрэгэй ба сэрэгэй түхэлтэй эмхинүүдые оруулалсажа, союзнигуудай түлөөлэгшэдэй байгуулһан журам заабари ба арга методуудтай тааралдуулан гүйсэдөөр ба эсэслэн тарааха ябадалые батадхан мэдүүлнэ. Бүхы түрэлэй сэрэгэй һуралсалнууд, сэрэгэй пропаганда ба германска арадай ямаршье атагай сэрэгэй ажал-ябуулга хэхэ ябадал хоригдоно.

Германска засагууд ба чиновнигууд халаа 1937 оной декабриин 31-дэ байһан германска хилэнүүдэй саада тээ байгаа территоринуудта, мүн баһа эдэ хилэнүүдэй дотор байһан ямаршье районуудта союзнигуудай түлөөлэгшэдһөө абтаха дуудалга ба эвакуаци тухай бүхы захиралтануудые дүүргэхэ ёһотой.

Союзнигуудай түлөөлэгшэд болбол бусад оронуудаар Германиин харилсаа хэхэ ябадалда хабаатай бүхы асуудалнуудые тааралдуулха ушартай. Германска засагууд ба граждананууд союзнигуудай түлөөлэгшэдэй зүбшөөлгүйгөөр ямаршье хари ороной уялгануудые бэедээ абаха гү, али тиимэ хэлсээ хэхэ ёһогүй. Олониитын һанал бодолдо нүлөөлхэ бүхы арга зэбсэгүүдтэ хяналта ба цензура хэрэглэхэ тушаа союзнигуудай түлөөлэгшэдэй гаргажа байгаа бүхы захиралтануудые германска засагууд гүйсэдхэхэ ёһотой.

Союзнигуудай түлөөлэгшэд болбол германска финанса, хүдөө ажахы, ажаүйлэдбэри, коммунальна предприяти, худалдаа наймаа, хубаари ба юрэ экономикын бүхы ба зарим хубиие дуран соогоо хянажа байха болоно. Ямар бүхы сэрэгэй материалнуудые Германиин газаа тээ бүтээхэ, үйлэдбэрилхэ, худалдан абаха ябадалнууд хоригдоно. Сэрэгтэ гү, али сэрэгэй зэбсэг үйлэдбэрилхэ ябадалда сэхэ гү, гажуугаар хабаатай байһан шэнжэлхы хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ бүхы материалнуудые германска засагууд союзнигуудай түлөөлэгшэдэй мэдэлдэ үгэхэ ёһотой.

Германска гүрэнэй, германска центральна банкын, муниципальна ба нютагай засагуудай гү, али Германиин дотоодын ба гадаадыншье гитлеровскэ эмхинүүдэй зөөриие союзнигуудай түлөөлэгшэдэй зүбшөөлгүйгөөр хайшаншье гэжэ мэдэлдээ абаха ябадал хоригдоно. Германида байһан германска засагууд ба бүхы нюурнууд алтан ба мүнгэн монетэнүүд болон шудхаһан элдүүдые. мүн платинова шудхалаа элдүүдые союзнигуудай түлөөлэгшэдтэ тушааха уялгатай. Гүрэнэй муниципальна гү, али үмсын предприятинуудай али бүхы зөөриие хайшаншье гэжэ далдалха, үгы хэхэ, уһанда шэнгээхэ, задалха, иишэ тиишэнь абаашаха гү, дамжуулха ябадалнууд хоригдоно.

Германска засагууд болбол Германида байһан ба Нэгэдэмэл наманууудай оронуудай али нэгэндэнь гү, али тэрэнэй граждананнуудта хабаатай зөөринүүдэй, зөөриин документнүүдэй, ашаг туһануудай бүрин бүтэн байха ябадалые хангахаар уялгалагдана.

Германска нэгэшье худалдаа наймаанай, загаһабарилгыншье судно союзнигуудай түлөөлэгшэдэй зүбшөөлһөө гү, али заабариһаа бэшээр далайда гараха ёһогүй. Сунануудые союзнигуудай түлөөлэгшэдэй захиралтаһаа бэшээр ондоо туг доро, хяналтада гү, али ондоо албанда дамжуулан үгэхэ ябадал эрид хоригдоно.

Ямаршье атагай түхэлэй ниидэхэ аппарадуудые немецүүдэй Германидаа үйлэдбэрилхэ, мүн хэрэглэжэ ба ашаглажа байха ябадал хоригдоно. Германска засагууд зонэй ябаса, нүүлгэ тушаа ба Германида хүнүүдэй иишэ тиишээ ябаха ябадалда хяналта хэхэ тушаа союзнигуудай түлөөлэгшэдэй бүхы захиралтануудые дүүргэхэ ёһотой.

Германска засагууд халаа ямаршье информаци, документнүүдые үгэжэ байха ба нацистска гол лидернүүдые, мүн сэрэгэй гү, али тэрээндэ түһөөтэй гэмтэ ябадалнуудые хэһэн, хэхые тухирһан гү, али хэхэ тухай приказ гаргаһан ябадалнуудта һэжэглэгдэһэн ямаршье нюурнуудые сүүдэлхэдэ хэрэглэгдэжэ болохо ямаршье гэршэнэрые асарха хэрэгые хангаха уялгатай.

Германска национал-социалистска гэгдэдэг парти гүйсэд ба эсэслэн тараагдажа хуулиин газаа тээ соносхогдоно. Германска засагууд ба германска граждананууд ямаршье атагай нюуса эмхинүүдые байлгаха ёһогүй. Германска засагууд болбол гитлеровскэ хуули гаргалгые ба германска хуулинуудые шэнэлхэ ябадалые, германска эрхын, сүүдэй, захиргаанай ба эрдэм һуралсалай системэнүүдые, мүн тэдэнэй персоналые тэрээн һэльбэхэ зорилготой байһан союзнигуудай захиралтануудые хэлбэрилтэгүйгөөр гүйсэдхэхэ ёһотой.

Үг гарбалай, арһа һяһанай, хэлэ бэшэгэй. шажан шүтэлгын гү, али политическэ үзэлэй үндэһөөр, мүн Нэгэдэмэл нананүүдтай харилсаһан ба тэдээнтэй сэдьхэлээ нэгэдэһэнэйнь түлөө ямаршье атагай нюурнуудые германска засагуудай зүгһөө али бүхы мүрдэлгэ гү, али хашалга хэхэ ябадал хоригдоно.

ХИЛЫН СААНА

Австрийска провинцинуудай түлөөлэгшэдэй конференци

ВЕНА, сентябриин 25. (ТАСС). 1918 ондо залуу Австрийска республикын түлөөлэгшэдэй түрүүшынхиэ суглараһан, Нидерэстеррейхишэ Ландхаузын заседаниинуудай зал соо үсэгэлдэр үлэшэлэн австрийска провинцинуудай түлөөлэгшэдэй конференци нээгдэбэ. Энэ конференци болбол эзэмдэлгын 4 зооно боложо хубаагдаагүй нэгэн бүхэли гүрэн болгон Австриие һэргээн бодхоохо, нэгэдэмэл хүтэлбэри үгэхэ болон тэрэнэй аппарадые демократизацилха тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тулада Австридахи союзническа соведэй зүбшөөлөөр гүрэнэй канцлер доктор Реннер гэгшээр татагдаһан байна.

Конференци дээрэ республикын бүхы областьнууд түлөөлэгдэнэ. Провинци бүхэнһөө демократическа партинууд ба областной правительствонуудые түлөөлһэн 8—8 делегадууд ерэбэ.

ХУДАЛДАА-НАЙМААНАЙ ФРАНКО-ИСПАНСКА ХЭЛСЭЭ БАТАЛҺАН ЯБАДАЛДА ФРАНЦУЗСКА ШАХТЕРНУУДАЙ ЭСЭРГҮҮСЭЛТЭ

ПАРИЖ, сентябриин 25. (ТАСС). 300 мянган членүүдтэй байһан шахтёрнуудай национальна федераци халаа үхэлэй саазалтада орохоо байһан Сапирайн ба Альварес—эдэ хоёр испанска республиканецын хуби заяан тухай мэдүүлгэтэйгээр французска гадаада хэрэгүүдэй министртэ хандаба гэжэ Франс Пресс агентство дамжуулна. Тус федераци болбол һаяхан Франкогой правительствотай французска правительствын баталһан худалдаа-наймаанай хэлсээндэ мүн лэ эсэргүүсэжэ бодобо. Тэрэ мэдүүлгэ соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Манай орон болбол биндэндэ һайса мэдэгдэжэ байһан зорилгонуудай түлөө хэрэглэхынь тулада национальна эд баялигаа фашистска правительстводо эльгээхэ ябадалые зүбшөөрхэгүй байнабди. Манай предприятинууд, манай һургуулинууд, госпитальнуудта хэрэгтэй үнэтэ шухала түлишэ болохо нүүрһэнэй дутажа байхадань, тэрэнэй хүсөөр үгтэжэ байһан зайн галаар Франкое хангаха ябадалые баһал зүбшөөрхэгүй байнабди. Франкистска Испанида үгтэжэ байһан зайн гал халаа уһаар хүдэлдэг станцинуудһаа абтадаг юм гэжэ худалаар биндэндэ бү хэлэг. Биднэр халаа тэрэ энергиие Франкодо бэшэ, харин манай заводуудта гү, али манай түмэр харгынуудые электрофикацилхын тулада үгэхыень эрижэ байнабди».

КВИСЛИНГ СҮҮДЭЙ ШИИДХЭБЭРИДЭ ГОМДОЛ БАРИБА

ОСЛО, сентябриин 25. (ТАСС). Сентябриин 22-то Квислинг болбол үхэлэй саазалалга хэхэ гэжэ шиидхэһэн сүүдэй приговорто гомдол барижа, бэеэ үмөөрэгшэ Берг гэгшээр дамжуулан Верховно сүүдтэ үгэбэ гэжэ норвежскэ газетэнүүд дамжуулна. Верховно сүүд болбол Квислингын хэрэгые октябриин эхин багта хаража үзэхэ юм ха.

Зарлал

Мүнөө үдэшэ 8 часта ДНПЛ-эй байшан соо писатель фронтовик Жамсо ТУМУНОВАЙ литературна вечер болохонь. Уранзохёолшо халаа дайшалхы ябадал тухайгаа хэлэжэ үгэхэ ба шэнэ шэнэ зохёолнуудаа уншаха.

Энэ вечертэ наука, искусство, литературын хүдэлмэрилэгшэд студентнүүд ба Улаан Армиин офицернууд уригдана.

Харюусалгата редактор **Ц. Г. ГАЛСАНОВ.**

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1.80. зам. ответ. редактора —7.89, ответ. секретаря—3.23. отделов: партийной жизни и промышленности—7.89, сельского хозяйства—6.03, писем и переводов—6.03 (2 зв); объявлений—2.64 (2 зв.).

Н—00450. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР Тираж 5.500